

УДК 657.1

Головацька С.І.

*к.е.н., професор кафедри бухгалтерського обліку,
Львівський торговельно-економічний університет
м. Львів, Україна*

Попович М.П.

*аспірант кафедри бухгалтерського обліку,
Львівський торговельно-економічний університет
м. Львів, Україна*

ВНУТРІШНЯ ЗВІТНІСТЬ У СИСТЕМІ УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ ВИТРАТ ПІДПРИЄМСТВ З ВИРОБНИЦТВА ПИВА

Управлінський облік – це система збору, обробки та надання інформації менеджменту для прийняття внутрішньовиробничих управлінських рішень, який має відмінні ознаки і характерні риси, методи, прийоми, способи і принципи ведення. Його сутність щодо витрат підприємства полягає в інтегруванні системи їх обліку, нормуванні, плануванні, контролі та аналізі, систематизації інформації для оперативних управлінських рішень і координації проблем формування, що здебільшого забезпечується шляхом формування інформаційної бази у системі внутрішньої звітності підприємства. Основна мета її підготовки – надання релевантної інформації відповідно до вимог менеджменту для допомоги керівникам центрів відповідальності в організації самоконтролю їх діяльності.

Вагомий внесок у розроблення теоретико-методологічних та практичних засад внутрішньої (управлінської) звітності зробили такі вітчизняні та іноземні науковці: Л.М. Біла, Ф.Ф. Бутинець, О.Ф. Вербило, С.І. Головацька, А.Б. Жданова, В.О. Іваненко, О.В. Карпенко, П.О. Куцик, М.О. Любимов, Л.В. Нападовська, В.О. Озеран та інші.

На думку більшості науковців, система управлінської звітності використовується для:

- оцінки фактичного виконання запланованих показників діяльності; продуктивності роботи окремих центрів відповідальності;
- підготовки інформаційних масивів, необхідних для прийняття управлінських рішень;
- налагодження комунікативних зв'язків у межах підприємства.

Внутрішня звітність повинна забезпечити швидке визначення фактичних показників і результатів, їх відхилень від планів та кошторисів, оцінку недоліків і вибір варіантів їх усунення.

При формуванні внутрішньої звітності про витрати підприємства важливо і обґрунтовано врахувати всі чинники, що впливають на визначення витрат (як фактори внутрішнього впливу, так і зовнішні). До внутрішніх факторів впливу на формування витрат належать: технічний рівень виробництва, організація

виробництва і праці, зміна структури і обсягу продукції (робіт, послуг). До зовнішніх чинників формування витрат належать ті, на які підприємство не впливає у своїй політиці:

- стан загальногосподарської кон'юнктури, тобто рівень розвитку;
- ділова активність;
- державне регулювання економіки (система оподаткування, кредитно-фінансова система, комплекс законодавчих та нормативних актів, які регламентують діяльність підприємства, галузева структура управління);
- свобода входу на ринок нових суб'єктів, умови та вимоги до відкриття нової справи, наявність монопольних фірм та їх вплив;
- параметри попиту, які враховують зростання попиту на товари, що виробляє підприємство, його стабільність, і дозволяють йому підвищувати рентабельність, а також закріпити своє становище на ринку.

Формування внутрішньої звітності здійснюється з урахуванням певних принципів та вимог до її змісту:

- структура внутрішньої звітності повинна відповідати одночасно завданням операційного, тактичного та стратегічного рівнів управління;
- підготовка форм внутрішньої звітності повинна базуватися на принципах адресності, оперативності, економічності, доцільності, порівнянності, зрозумілості, достатності, об'єктивності, точності;
- зміст управлінських звітів повинен забезпечувати інформаційні потреби внутрішніх користувачів-менеджерів різних рівнів управління для реалізації ними прогностичних, планових, контрольних і регулюючих функцій;
- внутрішня звітність підприємства повинна враховувати ієрархічність побудови системи обліку за центрами відповідальності, а саме: чим нижчий рівень, тим детальнішими мають бути показники діяльності структурного підрозділу, і навпаки, чим вищий рівень, тим інформація, що представлена у звітах за цими показниками, стає більш узагальненою.

У складі внутрішньої управлінської звітності про витрати підприємства доцільно використовувати:

- 1) накопичувальні звіти (оперативні) – складаються окремо за видами готової продукції (робіт, послуг) центрами відповідальності, сегментами підприємства за короткі проміжки часу (тиждень, місяць тощо);
- 2) зведені звіти (поточні) – складаються на основі накопичувальних форм звітності та містять систематизовані дані за видами готової продукції (робіт, послуг) об'єктами обліку, про діяльність підрозділів (показники сегмента) на певну дату (місяць, квартал);
- 3) підсумкові звіти – відображають результати діяльності структурних підрозділів, центрів відповідальності (сегментів) та підприємства в цілому за певний період (квартал, рік).

Для формування повної і детальної інформації про витрати діяльності підприємства доцільно складати внутрішню (управлінську) звітність за

центрами відповідальності (у відділах постачання, виробництва, збуту, управління), а на її основі – зведену внутрішню звітність підприємства. Зазначений підхід створює передумови для організації повного управлінського циклу за алгоритмом: аналіз даних попередніх звітних періодів або ресурсного потенціалу підприємства, розробка планових (прогнозних) показників, облік фактичних результатів діяльності, контроль відхилень). За даними показників управлінської звітності забезпечується координація центрів відповідальності та структурних підрозділів підприємства, узагальнення прогнозової, облікової та аналітичної інформації.

Отже, управлінська звітність є засобом формалізації вимог користувачів до інформації і як самостійна система виконує функцію управління обліком з метою збору, накопичення та надання інформації, необхідної для прийняття економічних і соціальних рішень.

Список використаних інформаційних джерел

1. Головацька С.І. Внутрішній контроль витрат підприємства: організаційно-методичні аспекти / С. І. Головацька, О. П. Сашко // Молодий вчений. - 2016. - № 5. - С. 36-40. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2016_5_12.

2. Куцик П.О. Обліково-аналітична концепція управління загальновиробничими витратами підприємства : монографія / П. О. Куцик, О.М. Мазуренко. – Львів: Вид-во “Растр-7”, 2014. – 288 с.

УДК 658.5:338

Даньків Й.Я.

к. е. н., професор

завідувач кафедри обліку і аудиту

ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

м. Ужгород, Україна

Вакаров В.М.

к. е. н., доцент

доцент кафедри обліку і аудиту

ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

м. Ужгород, Україна

РИЗИКИ В АУДИТІ ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРОЕКТІВ

Сучасний розвиток економіки України нерозривно пов'язаний з інвестиційними проектами, які є рушійною силою інтеграції економіки нашої країни у світове господарство. Важливо в ході здійснення аудиту інвестиційних проектів мати чітке уявлення про те, що інвестиційний проект — це сукупність поєднаних в одне ціле намірів і практичних дій для здійснення інвестиційних вкладень, забезпечення визначених конкретних